

lynderlig Bending." Dette udtalte Biskop Kierkegaard for nu snart 30 Aar siden, og nu skulde vi i disse 30 Aar ikke være komne videre! Men vi ere komne videre, og hvad der navnlig gør, at vi ere komne videre, det er, at Kirkekommissionen er hørt. Jeg vil nøjes med over for alle disse Udtalelser om, at Kirken skal høres, at henvise til den Kendsgerning, at Kirken er hørt paa en saa eftertrykkelig Maade, som man den Gang fra alle Sider og navnlig fra Regeringens Side fandt var nødvendig. Er det da Meningen, at vi skulle blive ved evig og altid at høre den? Hvor længe skal det bruges som Paaskud til at standse dette Spørgsmaals Fremme? Nej, det maa være nok med de Gange, man nu allerede har hørt Kirken. Hertil skal jeg kun føje, at dette ogsaa synes at være erkendt fra tidligere Ministers Side, thi der har foreligget for Rigsdagen adskillige Regeringsforslag angaaende Sager, som have været Genstand for Kirkekommissionens Overvejelser, og med Hensyn til hvilke man altsaa tidligere havde henvist til kirkelig Raadslagning. Ved at fremlægge dem, har man erkendt, at ved den Raadslagning, der havde fundet Sted, var Kirken hørt. Jeg kan i saa Henseende henvise til Lovforslagene om Valg af Præster, om Præsterens Lønning, om Brugen af Kirkerne og først og fremmest til Valgmenighedsloven. Den ældre var samtidig med Kirkekommissionen, men den nu var senere. Men i alt Fald, mange store, kirkelige Spørgsmaal ere komne frem fra Regeringens Side siden den Tid netop paa Grundlag af disse Overvejelser. Nu er der gaaet mange Aar siden, og vi have hørt Masser af Udtalelser angaaende den Sag, og dog bliver man ved med at sige, at Kirken skal høres. Maa jeg endnu i denne Forbindelse henvise til den Erklæring, der fremkom fra 37 Præster og Lægmaend i forskellige Blade i afdigte December Maaned. Blandt de Præster, der have underskrevet den, ere fremtrædende Repræsentanter for to meget vigtige Retninger i Folkekirken, nemlig indre Mission og Grundtvigianismen, og i den Erklæring paakalbede paa det bestemteste en Forandring i de bestaaende Forhold. Jeg indrømmer, at de paatræve ikke principalt det, vi her foreslaa, men de paatræve en Forandring med Hensyn til Fremgangsmaaden ved frastiltes Bielse; og de tilføje, at „derjom disse Forhold ikke kunne ordnes paa en eller anden for Folkekirken værdig Maade, ere de enige i, at man bør tilstræbe Indførelse af almindelig borgerlig Egteforening med paafølgende kirkelig Indtætte, der stilles frivillig saavel fra Egteparrenes som fra Præsterens Side." Den

er underskrevet af Folk som Pastor Wilhelm Beck af indre Mission — det beder jeg særlig det ærede Medlem for Vejle Amts 6te Valgkreds (Paulin) lægge Mærke til — og fra samme Side kan jeg nævne Greve, Hofchef Moltke i Kjøbenhavn, medens jeg fra anden Side skal nævne Dr. Nørregaard, Valgmenighedspræst R. Paulsen, Sognepræsterne Hoff og Monrad i Kjøbenhavn og mange flere. Hvis den højtærede Minister herimod vil indvende, at det, de Folk først og fremmest kræve, det, de sige sig at trænge til, det er ikke det Forslag, vi ere fremkomne med — og som de dog subsidiært gaa med til — vil jeg dertil sige: Nej, det er muligt, at de Folk kunne have nøjedes med det Forslag, vi fremkom med i Sjør; men da vil jeg citere den højtærede Ministers egne Ord den Gang; det skulde glæde mig, om han nu var kommen bort deraf, men indtil han erklærer dette, maa vi holde os til dem. Da sagde den højtærede Minister over for det Forslag, som vi da havde forelagt, som nu har fundet Tilslutning hos det ærede Medlem for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Kr. Jensen), og som vilde have tilfredsstillet mange andre Menneker, der endnu ikke ere blevene tilfredsstillede af den højtærede Ministers fromme Ansættelse og platoniske Overvejelser: „Som jeg før har bemærket, er efter min Opfattelse Indførelse af tvungen borgerlig Egtef. den eneste konsekvente Vej at gaa." Den ærede Minister siger oven i Købet: „Som jeg før har bemærket." Og der stod ogsaa foran: „Det mest konsekvente." her siges endog „den eneste konsekvente." Det maa da være klart for alle, at det var det, der bestemte os Forslagsstillere til at forlade det Standpunkt, vi da indtog, og til at komme med det Forslag, vi nu have fremsat. Men saa mødes vi nu med den Paastand fra den ærede Minister, at dette skulle vi rydde til Side; saa længe vi fastholde dette, vil den ærede Minister slet intet gøre. Ja, da maa vi se, om der er en anden Udvej for den Sag; gennem Folketinget vil det sikkert ikke blive let i Fremtiden at komme videre ad anden Vej end den, her er foreslaaet. Det vil sikkert ikke være saa let, som det var for et Aar siden, og mod de Argumenter, vi have støttet os til, nemlig den højtærede Ministers egne Udtalelser fra i Sjør, og hvad jeg allerede da paaberaabte mig, vort Kendskab til Biskop Martensens aldrig forladte Standpunkt, at vilde man overhovedet røre ved disse Forhold, maatte man gaa til almindelig borgerlig Egtef. — det var ogsaa hans Standpunkt i Kirkekommissionen, som han der stod ene med mod alle de andre, og som det lykkedes ham i sit